

СТАНОВИЩЕ

на проф. Апостол Славчев, доктор

на дисертационен труд на тема:

„ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ И МЕТОДИКО-ТЕХНОЛОГИЧНИ АСПЕКТИ
НА НЕСПЕЦИФИЧНАТА КОНДИЦИОННА ПОДГОТОВКА
В ДЕТСКО-ЮНОШЕСКИЯ ФУТБОЛ

за присъждане на научната степен „Доктор на науките“

на доц. Марин Георгиев Гъдев, доктор

Предоставеният ми за рецензия дисертационен труд представлява една много задълбочена и същевременно многостранна научна разработка, чието съдържание още в началото на изложението си искам да отбележа, че отговаря на изискванията на голяма докторска дисертация.

Според представената структура на труда разработката се състои основно от две части:

- теоретични основи на проблема (в Първи раздел) и
- приложни аспекти (във Втори раздел).

Представената теоретична обосновка се отличава с много задълбочено представяне на същността и терминологията, която авторът използва в дисертационния труд, във връзка с обосноваването на авторския подход, при който процесът на кондиционната подготовка се разглежда от гледна точка на сравнително непознатия за теорията на спорта синергетичен подход.

Акцентирайки върху този аспект, сравнително малко място е отделено върху развитието на теорията за кондиционна подготовка в спорта. Как тя се е обогатявала във времето и как

се е утвърждавала в системата за спортна подготовка на различните спортове и в частност във футбола.

Всичко това считам, че би спомогнало да се открие още по-ясно какво е новото, което ни се предлага от автора с цел обогатяване и понататъшно развитие на тази теория.

Разбира се това донякъде се компенсира от оригиналния авторски прочит на разгледаната проблематика. С вещина са обосновани и диференцирани наличните бели петна и дискусийните моменти в съществуващата традиционна теория за кондиционна подготовка и нейното приложение в подготовката на футболисти.

В подглава I.7. е изложена методологичната основа на авторския подход – а именно т.нар. **СИНЕРГЕТИЧЕН КОНЦЕПТУАЛЕН МОДЕЛ ЗА НЕСПЕЦИФИЧНА КОНДИЦИОННА ПОДГОТОВКА ВЪВ ФУТБОЛА.**

Синергетиката възниква като нова наука през 70-те години на XX век, която изучава механизмите на самоорганизация и развитието (еволюцията) на различни структури, чиято относителна устойчивост се поддържа от притока на енергия и вещества отвън. В последствие този подход намира приложение в редица области на науката, в това число и педагогиката, а с настоящия труд се представят възможностите за приложение на синергетическия подход в теорията на спорта. Именно заради това считам, че представения от доц. Гъдев труд има теоретично значение с пионерска значимост в нашата научна област и това искам да подчертая като несъмнен принос на автора на дисертацията.

Същността на авторската концепция се състои в представянето на процеса за кондиционна подготовка в

последователност от фази, зони и етапи, които се различават от общоприетите, но разкриват от една съвсем нова гледна точка в детайли същността на работата, която следва да се извърши в тях.

Новата гледна точка води до разглеждането на двигателните качества, двигателните способности, и двигателните умения и навици в една друга светлина. Двигателните качества са основно 3 – Сила, Бз и Издр, а двигателните способности са основно 5 – $СкC(VF)$, $СтУ(tVa)$, $СпСкИ(tV)$, $V_{\max}(tV_{\max})$ и $СпСилИ(Ft)$.

С развиването на двигателните качества (през фаза А) се достига до т.нар. точка на БИФУРКАЦИЯ, след която настъпва промяна на състоянието на спортиста и възможности за преминаване към нова саморегулация, изразяваща се в припокриване на фазовите пространства на отделните качества и формирането на 5-те основни двигателни способности. Това става през фаза Б (Развиване на двигателните способности) в първия ѝ етап, който се представя, като зона на разширение посредством извършването на СПЕЦИАЛНО АЛТЕРНАТИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНО МОДЕЛИРАНЕ.

Вторият етап на фаза Б, наречен зона на стеснение, се изразява в СПЕЦИАЛНО ИНФОРМАЦИОННО-КООПЕРИРАНО МОДЕЛИРАНЕ при което се изгражда СПЕЦИАЛНИЯ ДВИГАТЕЛЕН КООРДИНАЦИОНЕН СИНЕРГИЗЪМ, за да се достигне до изявата им в двигателните умения и навици на спортиста.

Несъмнено това описание, изпълнено с нови термини и нови представи за основни понятия от теорията на спорта, ще предизвика реакция от традиционалистите, но логиката в

случая е на лице и доказването по-нататък, че тази логика, заложена в практиката, действа, е несъмнен новаторски принос на автора.

Преди да изкажа мнението си за следващата съществена част от дисертацията – Втори раздел, която е свързана предимно с изследователската работа извършена от автора и подкрепяща приложната страна на неговата теория, искам да отбележа, че представените в труда хипотеза, цел, задачи и методика са представени ясно, с необходимата конкретика и спортно-педагогическа логика.

Представеният в раздел Втори изследователски материал е многолик и достатъчно подробно анализиран. Според мен авторът умело е представил извършената от него голям по обем работа в порядък, чрез който по-ясно да представи възможностите за прилагането на авторската концепция в практиката и до какви оптимизационни решения е стигнал той вследствие изследователската си дейност през различните нови фази и етапи на новия **СИНЕРГЕТИЧЕН МОДЕЛ ЗА КОНДИЦИОННА ПОДГОТОВКА**.

Имам предвид, че след като е представил в теоретичната част **СИНЕРГЕТИЧНИЯ МОДЕЛ**, чрез изследователската си дейност авторът предлага примерната технология за неговото прилагане в процеса на подготовка във футбола, разглеждайки в детайли данните от изследванията за нивото на двигателните качества, данните от изследванията на двигателните способности и прилагането на различните примерни методични подходи за тяхното развитие.

Така например гл.II е едно самостоятелно изследване по конкретно поставена цел и задачи, свързани с разкриването на

граничните бифуркационни стойности на развиване на основните двигателни качества сила, бързина и издръжливост, във възрастов аспект.

В гл.III се определят структурните взаимовръзки на основните двигателни способности в „зоната на разширяване“.

На базата на резултатите в края на гл.II и гл.III са определени най-благоприятните възрасти за развиване на двигателните качества и двигателните способности при подрастващи футболисти.

В гл.IV се продължава изследването върху двигателните способности, като тук усилията на автора са насочени към разкриването на ефекта от въздействието на различни подходи, методи и средства върху тяхното развиване. Изследва се и ефекта от подходи за развиване на координационните способности на подрастващите футболисти и техните способности за проява на специалния двигателен координационен синергизъм, характерен при достигането на т.нар. зона на стабилност.

В гл.V на базата на педагогически експеримент се определя ефективността от прилагането на авторска модулна технология за планиране и програмиране развиването на специалните двигателни способности. В тази връзка обстойно са представени принципите и алгоритъма от стъпки и тяхната насоченост през отделните етапи на подготовка на футболистите в рамките на един макроцикъл. С подробности са представени и диференцираните от автора два основни типа тренировъчни занимания при неспецифичната кондиционна подготовка - кондиционно-енергетичния и координационно-кооперирания.

Представени са и технологиите за прилагането им, чрез експериментално доказване на ефекта от тях и приложената модулна технология за развиване на двигателните качества и способности в светлината на авторската концепция за фазите, зоните и етапите на синергетичния концептуален модел на неспецифична кондиционна подготовка във футбола.

В гл. VI са изложени обобщените изводи, препоръки и приноси на научния труд на доц. Гъдев.

Представените 12 извода са отговор, както на поставените задачи на цялостното изследване, така и на задачите при осъществяването на конкретните изследвания по проблема.

Изведените препоръки са със съществена приложно-методическа стойност и са следствие от целенасочено осъществяването на изследователска работа от автора чрез използването на ефективни подходи в спортната практика.

Приносите са формулирани кратко и ясно. Те са както в теоретичен, така и от приложно-технологичен аспект, със значение не само за неспецифичната кондиционна подготовка в детско-юношеския футбол, а за теорията и практиката на кондиционната подготовка в спорта въобще.

В заключение искам още веднъж да подчертая, че пред нас бе представена една много задълбочена и същевременно многостранна научна разработка, която разглежда един напълно актуален и все повече утвърждаващ се в теорията на спорта проблем, какъвто е кондиционната подготовка. Представеното съдържание отговаря на изискванията на голяма докторска дисертация.

Въз основа на изложеното заявявам, че трудът има необходимите качества и приноси и предлагам на уважаемите

колеги - членове на научното жури да присъдят на доц. Марин
Гъдев, доктор, научната степен „Доктор на науките“ по
научната специалност „Теория и методика на физическото
възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на
лечебната физкултура)“ в професионално направление 7.6.
СПОРТ.

21.01.2014

Гр.София

Изготвил становището:.....

Проф. Апостол Славчев, доктор

Катедра „Лека атлетика“

Член на научното жури

